

TÄNA LEHES

“Rukkilill” 25

Tänuõnad kohaliku
omaalgatuse programmile

Puhja poisid vabariiklikul
saaljalgpalliturniiril
maakoolidele hinnataval
kolmandal kohal

XXX Emajõe mängud

VOLIKOGU TÖÖMAILT

Maareformi seaduse
muudatustes antud
tähtajad lähenevad.

Kollaste kaartide lõpp toob
lõpu ka lapsesoodustusele?

E- Maksuametis saab
tulupid deklareerida alates
15. veebruarist

Eesti Maaelu arengu kava
2007-2013 eelnõu toetab
maaelu tasakaalustatud
arengut

Tartu maavanem
korraldab hoonestamata
riigimaade piiratud suulise
enampakkumise

Naise keha pole kaup

SÖÖMISHÄIRED

Hei! Aiandushuviline!

Eesti Äiksevaatlejate Vörk
ootab huvilisi

UULA HUVIKESKUSES

SELTSIMAJA ANNAB TEADA

Sinilind sai 20. aastaseks.

Kaja Udso, seltsimaja juhataja

Juubelimõtteid jagavad teiega trupi juhendaja Katrin Hommik, etenduse kostümeerija Sirje Dementjeva, lapsevanem Janika Luik ja maja perenaine Kaja Udso. Jutule lisavad värvi *Kalju Tisleri* fotod.

Katrin: 20 aastat - päris pikk aeg ühe tantsutrupi elus. Nende aastate jooksul on olnud nii paremaid kui halvemaid aegu. Seetõttu on ülitore tõdeda, et “Sinilind” on oma juubeliaastal tugev, ühte hoidev ja väga loominguliste laste seltskond. Siin tantsivad lapsed, kes tõesti tahavad ja oskavad tööd teha ja tantsuõpetajale on sellised lapsed suur õnn.

Olen meie juubeliüritusega väga-väga rahul. Etendus läks meeleolukalt (vist, sest ise kaasamänginuna ju suuremat osa ei näinud), publik oli suurepärase. Hea oli kokku saada vilistlastega, keda peole päris palju kohale oli tulnud. Ja hea oli ise jälle kord laval olla.

Arvan, et selline lastega tantsimine - laval vilistlased, trupi praegused liikmed, õpetaja ja seltsimaja perenaised, liidab meie “Sinilinnu” tantsijaid veelgi. Ja lendame edasi - ikka ilusa helesinise unistuse poole! Sest ilu ja armastus on ainsad, mis päästavad maailma.

Sirje: Midagi peab olema neis lastes ja

noortes, kes käivad aastaid “Sinilinnus” tantsimas. Või hoopis on saladus juhendajas? Milline kummuline tunne sunnib noori inimesi veel aastate möödudes vaevas võtmast “Sinilinnu” sünnipäevale tulemast?

Sellele saladusele oli võimalik jälle saada 28. jaanuaril vaadates etendust “Mängime “Helisevat muusikat!” ja viibides sellele järgneval koosviibimisel. Kes kohale tuli, nägi ja tunnetas selle mõistatuse lahendust.

Tänu teile, tänased ja endised tantsijad, et olete pikki aastaid oma esinemistega mu hinge liigutanud ja ka pisut õpetanud! Sügav kummardus Sulle, Katrin, et oled suutnud kõik need aastad juhtida “Sinilinnu” ettevõtmisi ja avastanud huvitavaid muusikapalu ning tantsusamme! Sinu vahetu suhtlus lastega, huumorimeel ja ettevõtlikkus on kordumatud ning eeskujuks teistele. Täna Kajat ja Vaiket, kes selle tore ürituse kordamineku võimalikuks tegid - teie juurde on alati nii mõnus tulla.

Jõudu ja jaksu kõigile, kellest sõltub “Sinilinnu” edasine lend!

Janika: Ei olnud laste tegemisi ja toimetamisi ammu näinud. Oli meeldiv, kuidas lapsed laval tantsides lausa nautisid seda, mida tegid. Aitäh Katrinile, kes

ikka tahab ja viitsib toimetada meie lastega.

Kaja: "Sinilinnul" on käimas Puhja seltsimajas 10. hooaeg. Ulila klubist tuule tiibadesse saanud kollektiiv kolis pärast klubi sulgemist Puhja. Tundub küll, et nii lapsed kui juhendaja võtsid uue "pesa" väga kiiresti omaks. "Sinilind" on nende aastate jooksul toonud seltsimajja palju noorust, sära, ilu, naeru, kallistusi ja armastust ning muidugi tantsu ja muusikat. Iga tantsija annab "Sinilinnule" värviks killukese oma südamest ja iseloomust, kuid kindlasti on "Sinilind" oma juhendaja Katrin Hommiku nägu ja see sobib talle väga.

Palju õnne sulle, armas "Sinilind"! Aitäh juhendaja Katrinile Hommikule ja kostümeerija Sirje Dementjevale!

"Rukkilill" 25

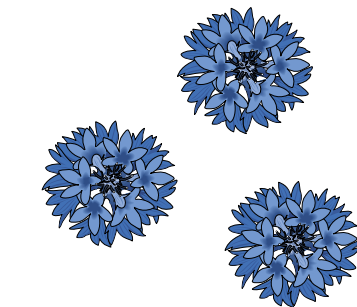
Katre Pruusapuu, Rukkilillede nimel

Naisrahvatantsurühmal "Rukkilill" täitub sel hooajal 25 tegevusaastat.

Tantsurühm loodi 1981. aastal Puhja Maakultuurimaja juurde. Nime "Rukkilill" kannab rühm aastast 1994.

Kõik 25 aastat on rühma juhendajaks ja eestvedajaks olnud Vaike Podar, kelle nakatav tantsuoskus, elurõõm ja leebe nõudlikkus on läbi aastate tantsijaid innustanud. 25 aasta jooksul on rühmas tantsinud 68 tantsijat, juba on rühma jõudnud kunagiste tantsijate tütreid.

"Rukkilill" on võtnud osa 4 viimasest üldtantsupeost, osalenud 3 üleriigilisel kontserdil "Kägara" Tallinna Linnahallis, Eestimaa Tantsujuhtide Rahvatantsurühma (ETR) 30 juubelikontserdil, Maie Orava, Kai Leete ja Helju Mikkeli loominguõhtutel, Tartus korralda-

tud tantsufestivalidel, piirkondlikel tantsupidudel Tartus, Põlvas, Viljandis, Elvas, Kuremaal, samuti arvukatel kohalikel üritustel.

1999. aastal saavutas rühm H. Mikkeli tantsude üle-eestilisel võistutantsimisel 8. koha

2004. aastal omistas Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts (ERRS) rühmale esimese kategooria.

"Rukkilille" juubelikontsert toimub 11. märtsil kell 19.00 Puhja Seltsimajas. Kaastegevad on tantsurühmad "Puhjapiigad", "Opsal" ja "Sügisõied", naiskoor "Läte" ning pillimees Endel Koppel.

Ootame kõiki huvilisi!

Tänuõnad kohaliku omaalgatuse programmile

Nelli Uustal, u Puhja Maanaiste Seltsi esinaine

Tänu eelmise aasta kohaliku omaalgatuse programmi kevadvoorst saadud rahale sai Puhja Maanaiste Selts endale infovoldiku, mis meie arvates tuli kena. Veel võisime soetada käsitöö eksponeerimiseks näitustel ja kultuuriüritustel puidust lahtikäivad stanged, mis on kergesti transportitavad.

Varasemalt on selle programmi poolt eraldatud meie seltsile rahalist toetust alljärgnevalt:

1. Kodukandi talude uurimistöök (väljatöötatud küsimustiku põhjal valmis talulugu).
2. Perelaagri korraldamiseks suvel.
3. Erinevate kudumistehnikate õppimiseks kangastelgedel.
4. Lipumasti, pargipinkide ja stendide muretsemiseks.

Tänu kohaliku omaalgatuse programmi finantseeringutele oleme saanud oma tegevust muuta sisukamaks. Aitäh toetajatele!

Puhja poisid vabariiklikul saaljalgpalliturniiril maakoolidele hinnataval kolmandal kohal

Jaak Ratt, treener

Kuigi kodus peetud Tartumaa tsooniturniiril jäime Nõo Põhikooli järel turniiril teiseks, andis Nõo võistkonna loobumine meie poistele võimaluse esindada Tartumaad traditsioonilisel vabariiklikul saaljalgpalliturniiril Tallinnas Kalevi Spordihallis.

Alagrupimängudes kaotasime 0-1 küll Võrumaad esindavale Sõmerpalu Põhikoolile, kuid väga hea 4-1 võidumängu mängisime Kolkja Põhikooli vastu. Kolkja oli Tartumaa tsooniturniiril Puhjas kolmas ja sai finaalis mänguõiguse Valgamaa Hummuli Põhikooli loobumise tõttu. Võitsime ka Põlvamaad esindavat Ahja Keskkooli 1-0 ja edasipääsu saatus sõltus Kolkja - Sõmerpalu kohtumise tulemusest. Kolkja pingutas kõvasti ja viigiga 1-1 lõppenud kohtumine andis alagrupis esimese koha meie poistele.

Poolfinaalis saime endale vastaseks turniiri hilisema võitja Harjumaad esindava Aruküla Põhikooli. Vastane oli väga heade tehniliste ja mänguoskustega meeskond. Poisid mängisid südilt ja kahju, et kohe mängu algul said nad meie väravahi sõrmedest ülelibisenud

pallist avavärava.

Kolmanda neljanda koha mängus kohtusime Järvamaad esindava Aluvere Põhikooli poistega. Mängu algus oli mõlemapoolselt närviline. Meie poiste tasapisi tõusev mänguline enesekindlus viis mängu järjest enam vastase väljakupoolle ja lõpuks saime ka oma tahtmise ja läksime 1-0 juhtima. Hoolimata meie mängija kollasest kaardist ja mängimise kaks minutit vähemuses suutsime vähemuses mängides lüüa ka teise värava. Kahel järjestikusel varsemal aastal olime tulnud samal võistlusel neljandaks. Sedapuhku saime siis hinnatava kolmanda koha. Aruküla ja Lümandu põhikooli järel. Võistkonnas mängisid M. Järvet, J. Samoilov, P.Pokk, M.Jõe, M.Järv, E. Sinilill, A. Stvolov, O.Järvala.

Mängutahet on jätkunud ka Puhja kõige noorematel 1995-1996 a.s. jalgpallipoistel. Kodusel Puhja Cup saalturniiril jäime kuue võistkonna seas viiendale kohale. Aga viigimäng 1-1 Operi Jalgpallikooli võistkonnaga ja kõigi jaoks ootamatu meie poiste 5-0 võit Põlva Lootos 96 vastu näitas, et meie mänguoskustes on olnud edasiminekut. Jaanuari algul osalesime 8 võistkonnaga Imavere Gup turniiril. Alguses mängisid

meie poisid ebakindlalt, aga mida päev edasi, seda võitluslikumalt meie poisid mängisid. Alagrupis tulime kolmandaks tänu heale mängule SK Tervise võistkonna vastu ja 2-2 viigimängule Tartu SK-10 teise võistkonna vastu. 5-6 kohta selgitavas mängus kohtusime Tallinn Nõmme Jalgpallikooliga ja võit 4-2 tagas meie poiste 5 koha. Turniiri võitis Põlva Lootos 95.

Jaanuari lõpus osalesime juba teist aastat ka Viljandi Tulevik Cup saaljalgpalliturniiril. Alagrupis jäime neljandaks. Kohati mängisime nii Tartu Tammeka, Põlva Lootose, FC Flora Märjamaa ja Viljandi Tuleviku vastu päris hästi, aga ei ole veel piisavalt mängijanärv, et omad väravavõimalused väravaks realiseerida. Suutsime siiski 1 värava lüüa nii Viljandi kui ka Põlva poiste väravasse. 7-8 koha mängus kohtusime Tallinna Kalevi võistkonnaga. 20 minutit kestnud mäng lõppes 2-2 viigiga ja penaltid löid meie poisid eksimatult, mis andis meie poistele 7 koha turniiril. Kõik poisid mängisid tublilt. Meie võistkonna parima mängija eriauhinna sai kaitses kindlalt mänginud Raino Kaupponen. Imavere turniiril sai sama eriauhinna meie väravavaht Ergo Lepik ja Puhja Cup turniiril Paul Kangro.

XXX Emajõe mängud

Milvi Sepp, sotsiaalnõunik

XXX Emajõe mängud toimuvad 04. märtsil 2006. a Tartu vallas. Mängudel võisteldakse kümnel alal:

- 1) meeste võrkpall, võistkonnas 8 mängijat, alagrupimängud 17. veebruaril kell 18.00;
- 2) naiste indiaca, võistkonnas 6 mängijat, alagrupimängud 10. veebruaril kell 18.00;
- 3) teatesuusatamine, võistkonnas 3 meest ja 3 naist vanuse piirangutega;
- 4) kiirmale, võistkonnas 1 naine ja 2 meest;
- 5) reesõit, võistkonnas 5 võistlejat;
- 6) sangpommi rebimine, võisteldakse kahes kehakaalus, kuni 75

kg ja üle 75 kg;

- 7) perevõistlus suusatamises, võistkonnas ema, isa ja laps (sünd 1993. a ja hiljem);
- 8) jahilaskmine, võistkonnas 3 last; kurit;
- 9) mälumäng, võistkonnas 5 võistlejat,
- 10) valla juhtide võistlus, võistlejad vallavanem ja (või) volikogu esimees.

Jahilaskmine toimub 26. veebruaril algusega 12.00 Elva jahilasketiirus.

Soovist osaleda teatada valla sotsiaalnõunikule.

Täiendav info
tel 7 300 646 või 51 54872.

Võrkpallis Puhja poisid Tartumaa koolide karikaturniiril esimesed

Lähtel toimunud Tartumaa karikavõistlustel võrkpallis osutus kõigile ootamatult karikavõitjaks Puhja Gümnaasiumi võistkond. Võidukas meeskonnas mängisid E. Jäger, K.Sootla, S. Sups, T. Naan, M. Saksjaak, E. Hurt, I. Luts, S. Pruusapuu A. Lemberg. Võistkonna treeneriks on Olavi Jõesaar.

Sama võistkond osales ka Viljandis toimunud Koolispordi Liidu võrkpalli alagrupiturniiril. Edasi poolfinaali küll ei saadud, aga mängiti tasavägiselt kõikide vastastega.

1. veebruaril Puhjas toimunud Hansapanga Kooliliiga alagrupiturniiril 8-9 klassi vanuserühmas tuli Puhja võistkond Rannu I järel teisele kohale võiduga 2-1 Lähte Ühisgümnaasiumi ees. Teine koht andis meie poistele mänguõiguse 1-4 kohani finaaltturniiril märtsi algul.

VOLIKOGU TÖÖMAILT

Viive Paltseri, vallasekretär

Ennekõike vabandame oma lugejate ees, et informatsiooni edastamine volikogu tööst on viibinud. Viimati tegime seda novembrikuu lehes. Et seda tekkinud lünka täita, katsun teile lühidalt selgitada ligi kolmekuutaguseid tegemisi ja tegematajätmissi volikogus.

13. detsember

Mäletatavasti korraldati vallavanema valimiseks konkurss (vaata detsembrikuu lehte).

Konkursile olid laekunud avaldused 4-lt kandidaadilt, nendest taandas oma kandidatuuri vahetult enne valimiste läbiviimist hr Jüri Varik. Seega jäid kandideerima 3 vallavanema kandidaati. Volikogu viis läbi vallavanema valimiseks salajase hääletamise, mille tulemusena osutus vallavanemaks valituks hr Vahur Jaakma (7:6).

Vallavanem saab valituks osutumise päevast õiguse vallavalitsuse moodustamiseks.

Veel kinnitati sellel istungil volikogu alatiste komisjonide koosseisud nende esimeeste esildisel:

- 1) alatise revisjonikomisjoni koosseis 3-liikmelisena

Kaarel Tuvike - esimees
Talis Toompere - liige
Tõnu Hallik - liige

- 2) alatise hariduse- ja kultuurikomisjoni koosseis 9-liikmelisena

Heiki Rokka - esimees
Karita Kirbits - liige
Mariann Karja - liige
Sirje Dementjeva - liige
Kaja Udso - liige
Reet Viks - liige
Riin Saadjärv - liige
Jaak Ratt - liige
Airi Mahla - liige

- 3) alatise sotsiaalkomisjoni koosseis 5 - liikmelisena

Liilia Nõmmik - esimees
Sirje Dementjeva - liige
Aivi Pukki - liige
Galina Rannula-Matikainen - liige
Milvi Sepp - liige

- 4) alatise keskkonna- ja maakomisjoni koosseis 5-liikmelisena

Heino Kõrgeperv - esimees

Eda Vihand - liige
Urmas Luts - liige
Anti Mets - liige
Juhan Prusapuu - liige

- 5) alatise õiguse- ja korrakaitsekomisjoni koosseis 6 -liikmelisena

Tõnu Hallik - esimees
Rein Kivaste - liige
Alik Säde - liige
Jaanika Reminnõi - liige
Oleg Kromanov - liige
Anneli Uiboupin - liige

Tartumaa Omavalitsuste Päeva delegaateks valiti volikogu esimees Enn Pokk ja asendusliikmeks aseesimees Kaarel Tuvike.

Eesti Maaomavalitsuste Liidu Maapäeva koosseisu kinnitati volikogust Heino Kõrgeperv ja asendajaks Heiki Rokka ning vallavalitsusest Vahur Jaakma ja asendajaks Eda Vihand.

Järgmine volikogu istung otsustati kokku kutsuda 28. detsembril.

28. detsember

Kuna eelmisel volikogu istungil ei saanud osaleda alatise majandus- ja planeerimiskomisjoni esimees Talis Toompere, siis kinnitati selle komisjoni koosseis seekord järgmiselt:

Talis Toompere - esimees
Margus Sepp - liige
Kaul Karja - liige
Enn Pokk - liige
Andres Toompere - liige

Vastu võeti ka otsused katastriüksuste sihtotstarvete määramise kohta:

- 1) OÜ Heko Põldi poolt kasutusvaldusesse taotletavatele maatükkidele Härjanurme külas (P-10), Vösi külas (P-18) ja Rämksi külas (P-13);
- 2) OÜ Meelandi poolt kasutusvaldusesse taotletavale maatükile Vihavu külas (M-56);
- 3) Kod Kersti Variksaare poolt kasutusvaldusesse taotletavale tükile Teilma külas (M-73).

Kolmanda pävakorrapunktina oli arutusel vallavanem Vahur Jaakma ettepanek vallavalitsuse koosseisu kinnitamiseks. Tema esildisel soovis ta kinnitada vallavalitsuse liikmeteks Jaan Linnas, Eda Vihand, Hille Luts ja Milvi Sepp. Samas tegi volikogu liige Tõnu Hallik omapoolse

ettepaneku täiendada vallavalitsuse koosseisu Marika Kangro kandidatuuriga.

Volikogu arutas vallavanema ettepanekut, kuid siiski ei jõutud osapooli rahuldavale kokkuleppele. Kokkuvõttes valitsuse koosseisu seekord ei kinnitatud.

Jaanuaris volikogu istungit ei toimunud.

Järgmine volikogu istung toimus 08. veebruaril.

08. veebruar

Istung algas vallavanem Vahur Jaakma informatsiooniga vallavalitsuse senisest tööst ja tegevustest. Volikogu võttis esitatud informatsiooni teadmiseks.

Maanõunik Eda Vihandi poolt esitatud vallavalitsuse ettepanek 2006. aasta maamaksumäära muutmiseks jäeti kinnitamata. Maamaksumäär otsustati jätta 2005. aasta maamaksumäära tasemele.

Taas oli arutusel katastriüksuste sihtotstarvete määramine, mille kohta võeti vastu otsused järgmiselt:

- 1) kod Heino Kõrgeperve poolt kasutusvaldusesse taotletavale maatükile Rämksi külas (P-16);
- 2) OÜ Heko Põldi poolt kasutusvaldusesse taotletavale maatükkidele Ridaküla külas (P-12 ja P-15);
- 3) kod Anti Metsa poolt erastatavale vaba metsamaa tükile Nasja külas;
- 4) kodanike Eve Aruvee ja Ingrid Raiduri omandis oleva Ukko kinnistu jagamisel kolmele katastriüksusele.

Kinnitati pikaajalise laenu võtmise otsus. Laenu võtmise tingis Rahandusministeeriumile tagastatava laenusumma 450 tuhat krooni tagastamise tähtaja möödumine.

Lõpuks kinnitati ka ära vallavalitsuse koosseis, jättes välja vallavanema ettepaneku kinnitada valitsuse koosseisu hr Jaan Linnas. Vallavalitsuse koosseis kinnitati alljärgnevalt:

Vahur Jaakma – vallavanem,
Milvi Sepp, Hille Luts, Eda Vihand

Volikogu jättis seekord kinnitamata pävakorras arutusel olnud sotsiaalteenuste maksmise korra, valla ametiasutuse struktuuri ja teenistujate koosseisu ning palgamäärad. Samuti jäeti kinnitamata valla hallatavate asutuste juhtide palgamäärad.

Valla hallatavate allasutuste struktuurid kinnitati alljärgnevalt:

Jrk nr	Asutus ja ametinimetused	Koosseisuüksuste arv
1.	Puhja Gümnaasium	67,95
	1. Direktor	1,0
	2. Direktori asetäitja õppetöö alal	1,0
	3. Direktori asetäitja koolikorralduse alal	1,0
	4. Õpetaja (vastavalt õppekavale)	33,0
	5. Muusikaklassiõpetaja	2,0
	6. Huvijuht	1,0
	7. Logopeed	1,0
	8. Psühholoog	0,75
	9. Sotsiaaltöötaja	0,25
	10. Ringijuht	2,0
	11. Koorid - ringijuht	0,5
	12. Treener	1,0
	13. Pikapäevarühma kasvataja	2,0
	14. Laborant	1,25
	15. Raamatukoguhoidja	1,0
	16. Infojuht	1,0
	17. Sekretär	1,0
	18. Majandusjuhataja	1,0
	19. Söökla juhataja	1,0
	20. Kokk	1,0
	21. Köögitööline	2,0
	22. Söögisaali abitööline	0,7
	23. Remondimeister	1,0
	24. Bussijuht	1,0
	25. Riidehoidja	1,0
	26. Koristaja	7,0
	27. Majahoidja	1,0
2.	Puhja raamatukogu	1,5
	1. Juhataja	1,0
	2. Raamatukoguhoidja	0,5

3.	Ulila raamatukogu	1,0
	1. Juhataja	1,0
4.	Uula raamatukogu	1,0
	1. Juhataja	1,0
5.	Ulila Keskus	1,5
	1. Juhataja	1,0
	2. Koristaja	0,5
6.	Puhja seltsimaja	4,5
	1. Juhataja	1,0
	2. Kunstiline juht	1,0
	3. Ringijuht	1,5
	4. Koristaja	1,0
7.	Puhja lasteaed "Päesusilm"	25,05
	1. Juhataja	1,0
	2. Õpetaja	10,0
	3. Õppealajuhataja	0,5
	4. Muusikaõpetaja	0,625
	5. Liikumisõpetaja	0,625
	6. Tervishoiutöötaja	1,0
	7. Logopeed	0,3
	8. Õpetaja abi	5,0
	9. Majandusjuhataja	1,0
	10. Aednik	1,0
	11. Pesumasinist	0,5
	12. Pesulaohoidja	0,5
	13. Kokk	2,0
	14. Remonditööline	1,0
8.	Uula Huvikeskus	2,0
	1. Juhataja	1,0
	2. Majahoidja	1,0

Viimasel volikogul toimus ka valla 2006. aasta eelarve esimene lugemine.

Maareformi seaduse muudatustes antud tähtajad lähenevad.

Eda Vihand, maanõunik

Kordamine on tarkuse ema - nii ütlev vanasõna.

Alljärgnev teave on varem lehes ilmunud, kuid pean vajalikuks enne saabuvat kuupäeva meelde tuletada, et Riigikogu võttis 26. oktoobril 2005 vastu maareformi seaduse muutmise seaduse, mis jõustus 27. novembril ning mis tõi kaasa olulised tähtajad ja tagajärjed maatoimingutes ning sätestas tingimused maareformi lõpetamise osas.

Elkõige puudutavad muudatused neid isikuid, kes on esitanud avalduse maa ostueesõigusega erastamiseks.

- Kui maa ostueesõigust omav isik (hoonete omanik, taluseaduse alusel maad kasutav isik) on saanud valla maanõunikult maa mõõdistamiseks piiride kulgemise ettepaneku või

erastatava maa asendiplaani enne 27. novembrit 2005, siis tuleb tellida katastriüksuse moodustamine hiljemalt kolme kuu jooksul seaduse jõustumisest arvates s.o. 27. novembrist kuni 27. veebruarini 2006 ja teavitama kirjalikult 10-ne päeva jooksul kohalikku omavalitsust tellimuse esitamisest maamõõtjale (koo-pia mõõdistamistöo tellimiskirjast). Tähtaja möödalaskmisel kaotab isik maa erastamise õiguse, maa jäetakse riigi omandisse ja ehitise omaniku kasuks seatakse hoonestusõiguse ehitise teenindamiseks vajaliku maa ulatuses.

- Avaldusi maa erastamiseks ehitise juurde, mis omandatakse vallasasjana ning mille võõrandaja pole maa erastamise avaldust esitanud, võetakse vastu kuni 01. märtsini 2006 ja

avaldusi ehitise teenindamiseks vajaliku maa erastamiseks 01. juunini 2006.

- Kui eraomanis oleva kinnisasjaga piirneval maal ei ole võimalik moodustada iseseisvalt kasutatavat kinnisasja, on piirnevate kinnisasjade omanikel õigus taotleda selle maa erastamist liitmiseks oma kinnisasjaga. Erastamine toimub maavanema loal ja avaldusi piirnevate vabade maa erastamiseks võetakse vastu 01. juunini 2006.
- Kui maa ostueesõigusega erastamise õigust omav isik on saanud maavanema korralduse erastamistingimustega enne maareformi seaduse muudatuse jõustumist (27. november 2005) ja maa müügileping on sõlmimata, on tal õigus sõlmida maa müügilepingut seitsme kuu jooksul seaduse jõustumise

Järg lk. 6

sest arvates, s.o. 27. juunini 2006. Juhul kui lepingut ettenähtud tähtajaks ei sõlmita, kaotab isik maa erastamise õiguse, maa jääb riigi omandisse ja ehitise omaniku kasuks seatakse hoonestusõigus ehitise teenindamiseks vajaliku maa ulatuses.

- Need isikud, kelle erastamistoimingud on praegu pooleli ning erastamise tingimused on maavanema korraldusega veel kindlaks määramata, peavad maa müügilepingu sõlmima kolme kuu jooksul maa erastamise korralduse (maavanema) jõustumisest arvates. Müügilepingu sõlmimise tähtaeg sätestatakse maavanema korralduses.
- **Isikud, kes kinnitati volikogu poolt aastatel 1999-2002 vaba põllumajandus- ja metsamaa erastamise õigust omavate isikute nimekirja ja kes seni ei ole veel tellinud maamõõtjalt katastriüksuse mõõdistamise tööd, on kohustatud seda tegema samuti kolme kuu jooksul arvates seaduse jõustumisest. Vastasel juhul kaotate maa**

erastamise õiguse.

Maareformi seaduse muudatused sätestavad ka mõningaid olulisi tähtaegu maa tagastamise nõudeõiguse pärijatele.

- Maa tagastamise nõudeõigusega pärima õigustatud isikud on kohustatud maa asukohajärgsele kohalikule omavalitsusele esitama maa tagastamise nõudeõiguse pärimisõiguse tunnistuse üheksa kuu jooksul pärandi avanemisest arvates. Kui pärand on avanenud enne maareformi seaduse muutmise seaduse jõustumist s.o enne 27. novembrit 2005 ja maa tagastamise nõudeõiguse pärinu ei ole esitanud kohalikule omavalitsusele pärimisõiguse tunnistust, peab seda tegema üheksa kuu jooksul arvates seaduse jõustumisest s.o. kuni 27. augustini 2006. Vastasel korral maa tagastamise menetlus lõpetatakse ja maa kompenseerimise menetlust ei alustata.

Tartu Maavalitsuse Maaosakond saatis Puhja Vallavalitsusele 40 isiku nimesid,

kellele on maa ostueesõigusega erastamise korraldus Tartu maavanema poolt välja antud alates 1998.aastast kuni detsembrini 2005, kuid ostu-müügilepinguid pole tänaseni sõlmitud. Maavalitsus on kõikidele posti teel saatnud maavanema korralduse ja informatsiooni, mis ostu-müügilepingu sõlmimiseks vajalik. Nende nimekirjas oleva neljakümne erastamise õigust omava isiku jaoks kehtib tähtaeg ostumüügilepingu sõlmimiseks, seitse kuud arvates seaduse muudatuse jõustumisest s.o 27. oktoobrist 2005.

Maa erastamise õigust omavad isikud kellel on senini oma õigus realiseerimata - olge tähelepanelikud ja jälgige kuupäevi. Need kuupäevad on kehtestatud seaduste täitmiseks ja seaduses sätestatud kuupäevadest peame kinni pidama kõik, nii maa erastamise õigust omavad isikud kui ka erastamiseks nõusoleku andmise korraldust väljaandev Puhja Vallavalitsus.

Maareformi seaduse muutmise seaduse tekst on avaldatud 17. novembri 2005 Riigi Teataja I osas nr 61.

Kollaste kaartide lõpp toob lõpu ka lapsesoodustusele?

Jarno Laur, Riigikogu liige

Ühe etapi Eesti omariikluse arengus – laia omanikeringi tekkimise kaasa toonud omandireformi – lõppu tähistab valitsuse poolt riigikogule üle antud eelnõu erastamisväärtpaberite ehk rahvakeeli kollaste kaartide väljaandmise ja kasutamise lõpetamiseks. Näib, et ühe loogilise sammu astumisel, milleks on EVPde kasutuse lõpetamine ja järelejäänud tehingutes üleminek "tavalisele" rahale, soovitakse pesuveega välja visata ka laps. Nimelt on valitsus kavandanud sama seaduseelnõuga lõpetada ka lastega seotud 25 tuhande krooni suuruse hinnasoodustuse andmise maa väljaostmisel. Valitsusliit põhjendab eelnõu seletuskirjas, et hetkel on kõige mugavam soodustust lõpetada, nii ei peaks hakkama tulevikus rahas seda soodustust peredele kompenseerima. Ja veel – et tegu olla oma aja ära elanud sotsiaaltoetuse vormiga.

Valitsuse soov arusaamatu

Eelnõu kohaselt lõpeb EVPde väljaandmine 2005. aasta lõpuga ja kogu erastamisväärtpaberite kasutamine 2006. aasta lõpus. Olgu Eesti inimeste hinnangud omandi- ja maareformile erinevad, on see protsess paratamatult lõpusirgel, sest maad on jäänud tagastada umbes 3 ning kompenseerida 0,5 protsenti, ehi-

tiste puhul on vastav protsent 0,7. Hetkel kehtiva seaduse kohaselt on võimalik maa erastamisel müügihinda vähendada või väljaostuvõlga kustutada maaomaniku või erastaja iga lapse kohta 25 000 krooni ulatuses. Arvesse lähevad pärast 1996. aasta 7. juunit sündinud või sündivad lapsed. Seda sõltumata ostu-müügilepingu sõlmimise ajast. Neil, kellel müügihind täielikult tasutud või väljaostu jääk väiksem 25 000 kroonist, on õigus nõuda enamakstud summa tagasi.

Lapsesoodustuse aktuaalsus ei kao aga 2006. aasta jooksul ega ka mitte lähemate aastate jooksul, sest erastatud maa eest järelmaksu tasumine jätkub veel aastakümneid ning soodustused on seaduses tehtud selliselt, et arvestavad ka tulevikus sündivaid lapsi. Ainus loogiline hetk, mil vajadus taolise soodustuse järele kukub ära, on see, mil maa erastanud pered lapsesõltumise east "välja kasvavad". Õnneks on uute maaomanike hulgas päris palju noori peresid – seni on lapsesünni soodustust kasutanud üle kuue tuhande inimese, igal aastal taotleb umbes 300 inimest seda soodustust. Pole mingit põhjust arvata, et ka tulevikus oleks soodustuse taotlejaid oluliselt vähem. Pigem võib soodus riigi poliitika ja perede paranenud majandusolukord tuua kaasa laste arvu kasvu, seda kindlasti ka maad riigilt soetanud peredes. Aga seda me ju soovimegi!

Lapsesoodustus jäägu alles

Leiame, et ei ole õige riigi välja antud vekslit kehtetuks tunnistada. Teeme seetõttu riigikogus ettepaneku jätkata lapsesoodustusi maa erastamisel tähtajatult ning mitte siduda seda erastamise väärtpaberite kehtivusajaga. Lapsesoodustus maa erastamise puhul on aktuaalne ka tänasel päeval. Maa erastanud inimeste hulgas on tõesti nii edukaid ärimehi kui väiketalunikke ja see pole oluline, kas antud 25 000 krooni soodustust on saajale suur või väike summa. See ei ole sotsiaalse abi vähemkindlustatutele või kingitus rikkastele maaerastajatele, vaid riigi poolne tunnustus peredele, kus kasvamas meie järeltulijate põlv. Märk sellest, et riik soovib maaomanikena näha elujõulist peret, kes oma maa ka lastele pärandab. Mida kauem on selle soodustuse taotlejaid seda õnnelikumad peaksime olema, sest see on märk Eesti elujõust. Kohatu on majandusedu aastail rääkida kokkuhoiust lapsesoodustuse arvel ja seejuures rääkida pisarsilmi iibeprobleemidest. Mitte emapalk või lapsetoetus ei julgusta Eesti peresid lapsi sünnitama, vaid ennekõike üldine suhtumine – ka riigi suhtumine – lastega peredesse. Seega on ka lapsesoodustus maa erastamisel märk riigi hoolivast suhtumisest oluline nii täna kui homme kui aastakümneid pärast ning peab taoliselt ka edasi kestma pärast "kollaste kaartide" ajastut.

E- Maksuametis saab tulusid deklareerida alates 15. veebruarist

Hannes Udde, Maksu- ja Tolliameti teenindusosakonna juhataja asetäitja

Käes on taas aasta algus, mil paljudel meil tuleb mõelda 2005. aasta tulude deklareerimise peale. Järgnevalt on lühidalt toodud üldinfo, mida on oluline teada kõikidel, kes tuludeklaratsiooni esitavad.

Tuludeklaratsiooni 2005. aasta tulude kohta saab paberil esitada kõikides Maksu- ja Tolliameti piirkondlikes teenindusbüroodes. E-maksuameti kaudu on tuludeklaratsioone võimalik esitada alates 15. veebruarist. E-maksuametis on lisaks eestikeelsele tuludeklaratsioonile ka tuludeklaratsiooni venekeelne vorm ja abitekstid.

Tööandjad ja teised väljamaksete tegijad ning asutused, kellele tehtud kulutusi võib maksumaksja oma tuludest maha arvata, (koolitajad, pangad, kindlustusseltsid, ametiühingud jne) peavad 1. veebruariks maksuhaldurile esitama info maksumaksjate poolt tehtud kulutuste ning neile tehtud väljamaksete kohta. Maksu- ja Tolliamet kannab need andmed eeltäidetud tuludeklaratsioonidele.

Kuna eeltäidetud tuludeklaratsioonide kasutamine tähendab kiiremat ja lihtsamat deklareerimist, tuludeklaratsioonide sisestamist ning kontrollimist, soovime oodata deklaratsiooni esitamisega kuni 15. veebruarini.

Kui e-maksuameti kaudu esitatud deklaratsioon ei vaja automaatse/esmase kontrollimise tulemusena lisakontrolli, tagastatakse enammakstud tulumaks maksumaksja tuludeklaratsioonis märgitud pangakontole 5 tööpäeva jooksul pärast deklaratsiooni esitamist, kuid mitte varem kui 22. veebruar. Paberkandjal esitatud deklaratsioonide alusel alustatakse makse tagastamist aprillikuus.

Internetipankade klientidel avaneb laenuintresside andmete esitamise võimalus Maksu- ja Tolliametile alates 4. veebruarist.

Lisadokumentide esitamisele soovitame eelistada pöördumist tööandja või kulusaaja poole (pank, haridusasutus, ametiühing, annetuse saaja). Dokumendi toomine ei kiirenda tagastusprotsessi, sest lisadokumentide sisestamine ja kontrollimine võtab aega. Tulumaks tagastatakse hiljemalt seaduses ettenähtud tähtajaks, 1. juuliks. FIEdele ja isikutele, kes deklareerivad kasu (kahju) vara võõrandamisest, tagastatakse enammakstud tulumaks hiljemalt 1. oktoobriks 2006.

Tuludeklaratsiooni ei pea esitama isikud, kes on kalendriaasta jooksul saanud maksustatavat tulu ainult töölepingu alusel või avalikus teenistuses töötamisest,

tegutsemisest juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmena ning ajutise töövoimetuse hüvitisest, kui nendelt väljamaksetelt on tulumaks kinni peetud tulumaksuseaduses ettenähtud summas; samuti isikud, kel puudus maksustamisperioodil maksustatav tulu või kelle maksustamisperioodil saadud tulu kokku ei ületanud maksuvaba tulu (20 400 krooni).

Kui maksumaksjal tulude deklareerimise kohustust ei ole, kuid soovitakse kasutada maksusoodustust, st. on tasutud koolituskulusid, eluasemelaenu intresse vm, siis tuleb enammakstud tulumaksu tagasisaamiseks tuludeklaratsioon esitada.

2005. a saadud tulust võib maha arvata maksuvaba tulu 20 400 krooni. Kolme või enama lapse korral saab üks lapsevanem, hooldaja või eestkostja maha arvata täiendava maksuvaba tulu 20 400 krooni iga kuni 17 aasta vanuse lapse kohta, alates kolmandast lapsest. Peamised mahaarvamised tulust on: eluasemelaenu intressid, koolituskulud ja õppelaenu intressid, pensionikindlustusmaksed ning pensionifondi osakute soetamiseks makstud summad, seaduses nimetatud isikutele tehtud kingitused ja annetused ning makstud ametiühingu sisseastumis- ja liikmemaksud, residendist füüsilisele isikule makstud elatis (kui see kuulub maksustamisele kui elatis, mida füüsiline isik saab kohtuotsuse, kohutumäärusega kinnitatud kokkuleppe või poolte vahelise notariaalselt kinnitatud kokkuleppe alusel).

Ka lasteaiataasu on kulu, mille pealt on võimalik tulumaksu tagasi saada. Toiduraha ei ole koolituskulu ning seda tulust

maha arvata ei saa.

Tähele tuleb panna seda, et tulust saab mahaarvamisi teha ainult siis, kui aasta jooksul on saadud maksustatavat tulu. Koolituskulude mahaarvamisi saab deklareerida ainult koolituskulu eest tasunud isik. Õppealaenu intresse saab oma tulust maha arvata neid tasunud isik või tema residendist vanem.

Maksumaksja tulust saab eluasemelaenu intressi, koolituskulu sh õppelaenu intressi ning kingitusi, annetusi ja ametiühingumakseid kokku maha arvata kuni 50 000 krooni, kuid mitte rohkem kui 50% tulust. 2004 aastal oli piirsummaks 100 000 krooni, kuid mitte rohkem kui 50% tulust.

Alates 2005. aastast võetud eluasemelaenu korral saab laenuintressi soodustust, kui eluase soetatakse maksumaksjale endale. Enne 2005 aasta 1. jaanuari sõlmitud laenu- või liisingilepingu korral saab intressisoodustust kasutada ka siis, kui eluase soetatakse abikaasale, vanematele või lapsele.

Infot ja abi saab Maksu- ja Tolliameti piirkondlike maksu- ja tollikeskuste teenindusbüroodest ja infotelefonilt **1811**, mis töötab argipäeviti 1.–14. veebruarini 8.00–18.00 ja alates 15. veebruarist kuni 31. märtsini 8.00–20.00.

Füüsiliste isikute maksustamise infotelefon

(+372) 8800811 töötab

E-N 8.30–16.30

R 8.30–15.30,

e-post: fyysisik@emta.ee

Austatud vallarahvas!

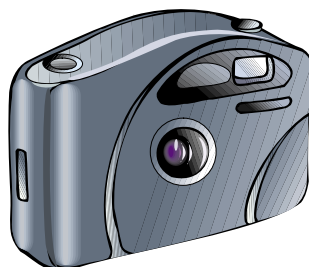
Ootame teilt loodusfotosid konkurss-näitusele **Kodukoha ilu on looduses**. Näitus toimub kohalike haridusasutuste keskkonnaprojekti **Keskkonnaga ei mängita!** raames ja seda saab vaadata Puhja Gümnaasiumis aprillis 2006.

Fotosid koos tegija nime ja pildi allkirjaga ootame 31. märtsiks k.a Puhja lasteaeda. Info telefonidel

7451205, 5074135

Osale aktiivselt ja rõõmuga ka teisi oma ilusate fotodega!

Lugupidamisega korraldajad

Eesti Maaelu arengu kava 2007-2013 eelnõu toetab maaelu tasakaalustatud arengut

Kalev Kreegipuu, EPTK nõukogu esimees

Eestimaa Põllumajandustootjate Keskkliit (EPTK) on häämingus Eestimaa Talupidajate Keskkliidu poolt algatatud 18 maaeluorganisatsiooni pöördumisest kavandatava Maaelu arengu kava (MAK) üle.

7. veebruaril Põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogus (PMAN) tutvustatud MAKi esialgset eelnõud on kavandatud alates 2004. aastast ning enamuse põllumajanduse ja maaelu esindusorganisatsioon on põllumajandusministeeriumi poolt kaasatud arengukava koostamisse. Ministeerium on kogu kavandamisperioodi jooksul jälginud head kaasamistava ning olnud avatud kõigi MTÜ-de ettepanekutele. EPTK, kes on aktiivselt protsessis osalenud, pole täheldanud allkirjutanud organisatsioonide poolt konkreetsete ettepanekute esitamist. 7. veebruaril esitati PMANile esialgsed rahastamise proportsioonid telgede vahel, ning paluti esindusorganisatsioonidelt tagasisidet 22. veebruariks.

Pöördumisele allkirjutanud organisatsioonid pole ilmselt põhjalikult selgeks teinud uue MAMi koostamise põhimõtteid ja selle prioriteete, sest pöördumises on palju ebatäpsusi ja lausa valet. Kirja koostajad võiksid endile selgeks teha järg-

mised küsimused. Kuidas on seni kasutatud maaelu mitmekesistamisele suunatud vahendeid, milline on olnud nende efektiivsus? Mitu töökohta on loodud ja mitu inimest on tänu sellele linnast maale tulnud? Palju on tekitatud lisatulu? jne. Mitu nõuetele vastavat toetusavaldust on jäänud rahuldamata vahendite puudumise tõttu? Kuidas on kasutatud EASi jm. võimalusi maaettevõtluse arendamiseks? Kes oleks täiendavate vahendite kasutamise peamine sihtgrupp?

EPTK arvates näevad suur osa allkirjutanud organisatsioonidest siin võimalust mitte maaelu arendamiseks ja jätkusuutliku põllumajandustootmise toetamiseks, vaid meediakära tekitamiseks.

Eriti oleme häämingus, et selline autoriteetne organisatsioon nagu Kaubandus-Tööstuskoda pole probleemiga lähemalt tutvunud.

Telgede proportsioonide määramisel tuleks arvestada, et põllumajanduse ja metsanduse konkurentsivõime tõstmiseks on 1. telg ainus EL poolne toetusmehhanism. Kuid keskkonna ja maaelutelje rahastamiseks on veel väga palju teisi võimalusi ja fonde.

Tänu SAPARD-programmi toetusele on suurenenud investeringute maht

põllumajandustootmisse EL keskmisele tasemele. Kuid see ei kata siiski kümne eelneva aasta jooksul tekkinud investeringute vajakut, kui investeringute maht oli võrreldes EL vanade liikmesmaadega 2,5 korda madalam.

Asjakohane oleks siinkohal mainida, et EL toetab esimese meetme alt konkurentsivõimelist tootmist. Pärast Soome liitumist EL-ga on talude arv kahanenud kolmandiku võrra, kuid toidutootmine on suurenenud.

Esimesele teljele suunatud rahast oleme otseselt ka jätkusuutlike tootmistalude edasipüsimine, kes SAPARD-i vahenditest ei suutnud investeerida. Kartus, et raha läheb nn suurtootjatele on põhjendamatu, sest kavas on kehtestada investeringutotevuste maksimummäärad.

EPTK teeb pöördumisele allkirjutanud organisatsioonidele ettepaneku esitada oma konkreetsete ettepanekud uue MAMi kohta selle komisjonides ja töөрühmades.

Teeme Kaubandus-Tööstuskojale ja teistele asjasthuvitatud organisatsioonidele ettepaneku koos teadlaste-analüütikutega arutada MAMi prioriteete ja telgedevahelist rahajaotust.

EPTK liikmed (talud, AS ja OÜ) toodavad 80% Eestimaistest toidust.

Tartu maavanem korraldab hoonestamata riigimaade piiratud suulise enampakkumise

Tartu maavanem korraldab hoonestamata riigimaade piiratud suulise enampakkumise 14.märtsil 2006. a algusega kell 10.30 Tartu linnas, Riia tn 15, ruumis 407.

Enampakkumine viiakse läbi järgmistele Tartu maakonnas asuvatele maaüksustele:

1.1 Kambja vallas Virulase külas asuvale Ilvese maaüksusele pindalaga 4700m², katastritunnus 28202:001:0068, maa sihtotstarve elamumaa, enampakkumise alghind 12201 krooni, osavõtutasu 800krooni, tagatisraha 1221 krooni ja katastriüksuse moodustamise kulud 3800 krooni;

1.2 Puhja vallas Puhja alevikus Paju tn 1 asuvale maaüksusele pindalaga 2401m², katastritunnus 60501:004:0056, maa sihtotstarve elamumaa, enampakkumise alghind 24010 krooni, osavõtutasu 800 krooni, tagatisraha 2401krooni ja katastriüksuse moodustamise kulud 3740 krooni;

1.3 Puhja vallas Puhja alevikus Paju tn 3 asuvale maaüksusele pindalaga 3481m², katastritunnus 60501:004:0057, maa sihtotstarve elamumaa, enampakkumise alghind 33367 krooni, osavõtutasu 800 krooni, tagatisraha 3337 krooni ja katastriüksuse moodustamise kulud 3740 krooni;

1.4 Puhja vallas Puhja alevikus, Niidu tn

3 asuvale maaüksusele pindalaga 1788m², katastritunnus 60501:004:0034, maa sihtotstarve elamumaa, enampakkumise alghind 17880 krooni, osavõtutasu 800 krooni, tagatisraha 1788 krooni ja katastriüksuse moodustamise kulud 3200 krooni.

Osaleda saavad isikud, kellele maa mitmetagastamise otsus vastavalt maareformi seaduse § 22 lõike 4 punktis 1 või 2 sätestatule on vastu võetud pärast 2003. aasta 1. oktoobrit.

Kirjalik osavõtuavaldus koos lisadega ning maksekorralduse koopiad osavõtutasu ja tagatisraha tasumise või öiend tagatisraha reserveerimise kohta, vastavalt Vabariigi Valitsuse 6. novembri 1996. a määrusega nr 268 kinnitatud "Maa enampakkumisega erastamisega korrale" (RT I 1996, 78, 1385; 2000, 24, 132; RT III 2001, 1, 1; 9, 98; RT I 2001, 49, 273, RT III 2003, 5, 48), tuleb esitada hiljemalt 01. märtsil 2006. a kell 16.00 Tartu Maavalitsuse maaosakonda aadressil Tartu linn, Riia tn 15 ruum 209.

Osavõtutasu tuleb tasuda rahas Tartu Maavalitsuse arvele nr 10102000163000 EÜP, kood 401. Enampakkumises osaleja võib reserveerida tagatisraha suurusega

võrdse summa Tartu Maavalitsuse erastamisväärtpaberiarvel või tasuda tagatisraha suurusega võrdse summa rahas Tartu Maavalitsuse arvele nr 10102000163000 EÜP, kood 401.

Enampakkumise võitjal tuleb lisaks ostuhinnale tasuda katastriüksuse moodustamise kulud. Enampakkumise võitjaks tunnistatakse isik, kes pakub kõrgeimat ostuhinda ja nõustub müügitingimustega. Maa ostu-müügileping tuleb sõlmida kolme kuu jooksul enampakkumise tulemuste kinnitamise päevast arvates. Maa piiratud enampakkumise võitja, kes mõjuva põhjuseta ei sõlmi maa ostu-müügilepingut nimetatud tähtaja jooksul, kaotab maa erastamise õiguse.

15 päeva jooksul maa enampakkumisega erastamise teate ilmumise päevast arvates on kõigil isikutel õigus esitada erastamise korraldajale oma motiveeritud vastuväited enampakkumise läbiviimise kohta.

Enampakkumise materjalidega on võimalik tutvuda Tartu Maavalitsuse maaosakonnas Riia 15 II korrus ja Tartu Maavalitsuse kodulehel aadressil www.tartumaa.ee. Täiendav info tel. 305 283 ja 305 278.

Naise keha pole kaup

Marianne Mikko,
Euroopa Parlamendi liige

Sotsioloog Urmas Espenberg arutles aasta alguse Postimehes seksioistu üle nõnda: "Tarbija karistamine on non-sens. Esiteks räägib see vastu turumajanduse põhitõele, kus klient on alati kuningas." Teiseks ei pea Espenberg vajalikuks trahvida seksioistu, sest meeste suguiha olevat looduse poolest äkilisem kui eevatütardel. "Esmalt loodab seksioistja leevendada oma kannatamatut iha" on lugupeetud sotsioloogi õigustus naiste alandamisele.

Raha eest saab kõike, ka õiguse osta ja ära kasutada teise inimese keha - kõlab nii tema kui prostitutsiooniäri kreedo. Andmata aru, et ostu kriminaliseerimisega ei soovi keegi mehi karistada seksiiha tekkimise või selle rahuldamise pärast vaid ikka naise keha ostmise ja selle seksuaalse ekspluaatimise eest.

Espenberg ründab eri riikides läbi viidud prostitutsiooni puudutavate uuringute tulemusi, nõudluse vähendamise meetmeid, sotsiaalministeeriumi eksperdi arvamust, kommenteerides teemat nii nagu talle sobib.

Ta püüab end väljendada kui asjasse pühendatu, kui bordelliekspert. Espenbergi jutust jääb kõlama, et bordelle külastavad enamasti vagurad Eesti meeskliendid, kes pole vägivaldsed, et prostituudid saavad keelduda purjus määratsejatest, saavad öelda "ei" kui nad mingit ostja fantaasiat rahuldada ei soovi. Ta polevat kuulnud, et müüdavate seas oleks 13-14-aastasi.

Kahjuks pole selline suhtumine meie ühiskonnas sugugi erandlik. Siiski on hämmastav, et sotsioloog näeb teema ülesvõtmises feministide vandenõu. Enamus mehi, ka "meeste asja" agarad ajajad, sülitavad tuld ja tõrva, kui küsida "aga kui selles äris osaleks su tütar?" Ükskõiksus ja heakskiit on kui pühitud.

Olles tutvunud erinevate uuringutega, mis käsitlevad naistevastast vägivalda, prostitutsiooni, osalenud paljudel konverentsidel, kus kohal on olnud oma ala parimad eksperdid, pean ma

väga lugu sotsiaalministeeriumi soolise võrdõiguslikkuse osakonna juhataja Kadi Viigi arvamusest, kellele Urmas Espenberg end 04.01 Postimehe artiklis "Prostitutsiooni piiramise lõks" vastandanud on.

Kui avalikkus oleks rohkem kursis kohtlemisega, mis saab osaks paljudele prostituutidele, nõustuks enamus inimesi, et prostitutsioon on räige naistevastane vägivald. Kuni 85 protsenti prostituutidest on langenud klientide füüsilise vägivalda ohvriks, 68 protsenti on vägistatud ja kolmandik on kogunud suguelundite tahtlikku vigastamist: Nõnda on lugeda eri riikides läbi viidud uuringutest.

Paljud prostituudid on varemgi elus seksuaalse vägivalda all kannatanud. Rohkem kui pooli prostituutidest on lapsepõlves seksuaalselt väärkoheldud. Kanada uuringust selgub, et 82 protsenti prostituutidest on langenud seksuaalse vägivalda ohvriks enne prostitutsiooniärisse sisenemist. Sellised naised on kergesti manipuleeritavad tänu mitmete negatiivsete tegurite kokkulangemisele. Vaesus, sõltuvusprobleemid, lapsepõlve psüühiliste traumade järgne väga madal enesehinnang ning tõrjutus on läbivaks jooneks pea iga prostituudi eluloos.

Prostitutsiooniäris kogetava vägivalla, alandamise, soovimatute raseduste, suguhaiguste tagajärjel tekib abituse, hirmutunne, unetus, psühhoosid, neuroosid, huvikaotus ümbritseva vastu kuni enesetappudeni välja. Kõik see viib kokkuvõttes lõksu, millest on iseseisvalt võimatu välja pääseda. Kaaskodanike halvustav ja parastav suhtumine üksnes suurendab ohvri, kes tunneb end niigi madalamalt kui muru, süütunnet. Täna ei eksisteeri ka korralikku rehabilitatsioonisüsteemi, mistõttu jäävad inimesed sageli oma murega täieti üksi.

Pea väga oluliseks, et inimkaubanduse ja prostitutsiooniga seonduvat kuritegevust, kogu selle äri jätkust ühiskonnas enam kajastataks, sellest räägitaks, et väheneks, ideaalis lõppeks, ohvrite süüdistamine ning me hakkaks nägema neis naistes eelkõige abivajajaid, kuriteliku maailma ohvreid

Seepärast ei saa ma kuidagi nõustuda justiitsministeeriumi ning justiitsminister Rein Langiga, kes ei näe prostitutsioonis Eestis jaoks probleemi. Mina näen.

Aeg on enam kui küps karmistamiseks meetmeid nõudluse vähendamiseks. Ostu kriminaliseerimine võimaldab lõpuks anda ühiskonnale signaali, et müüdnud naine on nõrgem pool, keda nii ostjad kui kupeldajad ära kasutavad. Karistada peavad aga saama võimupositsioonil olivad ehk ostja ja müüja..

Meie justiitsminister on pidanud kahetsusväärseks, et soomlased ei kriminaliseerinud seksioistu omal ajal koos rootslastega. Ärme siis korda sama viga ning astume enne soomlasi rootslastega ühte paati, langetame otsuse juba kasvõi täna. Miks peaksime sörkima soomlastel sabas? Meist ees on isegi Leedu, Filipiinidest ja Koreast rääkimata.

Kiire on ka sellepärast, et Eesti seaduste järgi on prostitutsiooniäris siiani ainult kaks toimekat osapoolt - prostituut ja kupeldaja. Kolmandat poolt, seksi ostjat, nagu polekski. Rootsi eeskujul muutuks ka meil esmakordselt "nähtamatu" "nähtavaks" ja seda seaduse tasandil. "Tegijaks" saaks prostitutsiooniäri liikumapanev jõud - prostituudi ostja. Ja suisa koos võimalusega saada kurjategijaks.

Soomes sunnib organiseeritud kuritegevuse kasv võtma tarvitusele karmimaid abinõusid, et vähendada prostitutsiooni nõudlust. Kui nüüd Soomes seksioist karistatavaks tehakse, võib üha laienev inimkaubandus ning organiseeritud kuritegevus Eestile tõeliseks probleemiks kujuneda. On ju prostitutsioon juba kord kriminogeense keskkonna looja. Kas me seda ootamegi?

Valitsus peaks näitama üles suuremat otsustavust oma kodanike tervise ja heaolu eest seismisel. On ju isiksuse tasandil inimkauplemise näol tegemist inimõiguste laiaulatusliku rikkumisega, ühiskondlikul tasandil aga on tegu kaasaegse orjandusega. Kui meie riik selle probleemi ees silmad kinni pigistab, ei täida oma kohustusi inimeste ees, tegeleb ta ise inimõiguste rikkumisega

SÖÖMISHÄIRED.

Viimaste aastatega on söömishäirete probleem väga aktuaalseks muutunud.

Söömishäireteks peetakse eelkõige anorexia nervosa ja bulimia nervosa, mis tekivad pikkamööda. Häire kujunemisele võib kaasa aidata perekondlik foon, näiteks kui liiga palju pööratakse tähelepanu kaalule ja välimusele üldse, kui pidevalt tehakse märkusi kaalu kohta ja antakse negatiivseid hinnanguid ning teised valdkonnad jäetakse tagaplaanile. Söömishäire võib kaasneda ärevushäirete, depressioonile ja teatavatele isiksusehäiretele.

Anoreksia on põhiliselt noorte neidude haigus ja seotud tavaliselt stressi, vähesel tunnutamisel, elumuutustega. Anoreksia tunneteks on kehakaalu hoidmine antud vanusele ja pikkusele ettenähtud minimaalsest normkaalust 15% alla normi. Kriitiliseks loetakse kehakaalu 47-49 kg. Häire all kannataja tunneb end paksuna isegi siis, kui on nälginud. Tunnuseks on ka toidu liigne valimine, paksustegevate ja suurema kaloraažiga toitumise haiglaslik vältimine. Vahel kaasneb sellega toidu väljutamine (lahtistite tarvitamine, tahtlik oksendamine) või ülemäärane kehaline aktiivsus. Anoreksia puhul on ka iseloomulikud muutused endokriinsüsteemis — noortel peatub kasv, sugutunnused ei arene, jääb ära menstratsioon. Anoreksiasse haigestunud noorukid on sageli kasvanud tulemustele orienteeritud ja suuri nõudmisi esitavas keskkonnas. Nad on hea käitumisega, usinad ja tublid tüdrukud, kes ümbritsejate ootustele vastu tulles varjavad oma negatiivseid tundeid.

Anorexia nervosa sümptomid:

- suur kaalukaotus
- toidukoguste vähendamine, rasvasisaldusega toiduainetest loobumine, kuni üldse toidust keeldumiseni
- tüdrukutel menstratsioon ei alga/ muutub ebakorrapäraseks või lakkab üldse
- oksendamine
- kujutlus endast kui ülekaalulisest, ehkki peegel näitab muud
- suur füüsiline koormus
- pidev isupuuduse kurtmine,
- suured, paksud riided, pidev külmetamine
- enda pidev kaalumine
- üksindus, eraldatus
- süütunne ja enesepõlgus pärast korralikku kõhutäit
- probleemi eitamine
- juuste õhenemine ja väljalangemine
- kuiv, kollane nahk
- kuivad, murduvad juuksed ja küüned. Buliimia tunneteks on liigsöömis-

hood - suure toidukoguse kiire söömine lühikese aja jooksul.

Liigselt manustatud kaloritest püütakse lahti saada tahlikult oksendades, lahtisteid või organismist vett väljaviivaid ravimeid tarvitades, rangeid dieete, nälgimist või ülemäärast füüsilist liikumist kasutades. Liigsöömisele järgneb tavaliselt masendus ja enesehalvustamine. Buliimia all kannatajad on rohkem väljapoole suunatud, avalikult viha ja impulsiivsust väljapanitavad kui anoreksia haiged. Buliimia korral on põhilisteks tunneteks dieet või paastumisperiodid ja sellele järgnevad ülesöömishood. Sellest nõiarinngist on üsna raske pääseda. Pealegi ei saa keha pidevalt kaalukõikumisega narrida ja peagi märkab inimene, et keha hakkab kaalu säilitama ja see võib isegi tõusta. Buliimia korral esineb haiglaslik paksusminemise kartus, püüd madalat kaalu saavutada võtab palju energiat.

Bulimia nervosa sümptomid:

- liialdatud tähelepanu oma figuuri ja kehakaalu suhtes
- alaline kaalukõikumine
- pereliikmetest eraldi söömine
- põhiliselt salaja toimuv liigsöömine
- oksendamine, lahtistite tarvitamine
- suur füüsiline koormus
- tüdrukutel ebaregulaarne või puuduv menstratsioonitsükkel
- süljäärmed suurenevad (põsed paisuvad punnis)
- häälekähedus (oksendamine kahjustab söögitoru ja kõri)
- juuste õhenemine
- ebamäärased kõhuvalud.

Söömishäirete ravi on mõnel juhul anorexia nervosa ja bulimia nervosa kor-

ral erinev, kuid samas on ka palju ühiseid jooni.

Anoreksia korral on oluline patsiendi motiveerimine raviks ja tema toetamine rasketel momentidel. Motivatsioon on üldse üks põhilisemaid kriteeriume söömishäiretega tegelemisel, eriti ravi algstaadiumis. Motiveerimine on väga oluline, et aidata inimesel aru saada, mis temaga tegelikult toimub. Kui on tegemist väga madala kehakaaluga, siis jälgitakse ka toitumist ning energia kaotamist. Anoreksia puhul on haigusest arusaamine puudulik. Ravile tulek on väga vaevaline. Tihti saab see alguse kas pereliikmetelt või lähedastelt inimestelt, kes näevad, et sellel inimesel on terviseprobleeme. Aga ta ise ei taju seda, kuigi väliselt võivad tunnused juba näha olla.

Buliimia korral on samuti oluline motiveerimine, et tekitada käesolevas olukorras muutus. Kui lähedased on avastanud, et perekonnas on kellelgi söömishäire, siis peaks sellest kindlasti omavahel rääkida ja temaga koos arsti või psühholoogi juurde minema. Peab hakkama sammhaaval harjuma, kuidas õigesti ja korralikult süüa (söögilauas, reeglipäraselt söögikorrad). Kõige enam kasu on aga kindlasti pereliikmete toetusest. Buliimia korral inimesel on arusaam oma haigusest olemas, tunnetus, et tal on midagi viga. Kuigi juhtub sedagi, et nad häbenevad oma haigust ja hoiavad varju. See tõttu jõuavad nad suhteliselt hilja ravile.

Mõlemad haigused on psühhiaatrilised haigused ja vajavad vastavat ravi, isegi haiglaravi võib vajalik olla. Ravi on kõige tõhusam loomulikult siis, kui haige ise oma haigust tunnistab.

Psühhiaatri poole pöördumine pole häbiasi. See näitab inimese tugevamat, mitte nõrgemat külge.

Hei! Aiandushuviline!

Laine Paimla, OÜ Aed ja Muru

Rämsi külaselts alustab Uula huvikeskuses 18. veebruaril 50-tunnilist loengusarja aiandushuvilistele. Loengu teemad hõlmavad lillekasvatust, ilutaimede valikut nende kasvutingimuste ja õitsemisperioodide järgi. Amplitaimede ja lillekastide kujundamine. Kohapeal saab tutvuda uute lille- ja ilutaimede seemnepakenditega ja vajadusel neid ka osta. Loengutel saab selgeks suve- ja püsilillede kasvatus, hooldus. Vaatame üle uued ja unustatud vanad sordid ja liigid. Räägime roosidest, rododest ja nendega kaasnevatest muredest. Missugused on

turbaaiad, mida uut on pakkuda kiviktaimlase. Loengute sarja on planeeritud suvised kaunite aedade külastused. Õpime valima loodusest taimi kuivlille seadesse, neid korjates ja kuivatades. Üheks loengu teemaks on praktiline viljapuude lõikamine.

Oodatud on aiandushuviliste küsimused ja ka uued huvipakkuvad teemad. Ootame kõiki aiapidajaid ja lillehuvilisi.

Soovitav eelnev registreerimine telef. 56904718; 7451737 (Airi Mahla).

Täpsem info telefonil 5020195

Kohtumiseni Uula Huvikeskuses!

Eesti Äiksevaatlejate Võrk ootab huvilisi

Sven-Erik Enno, Tartu Ülikooli
Geograafia Instituut

Äikest esineb Eestis aastaringiselt, kuid kõige sagedasemad on tugevad piksehood ja nendega kaasnevad ohtlikud nähtused siiski soojal poolaastal, eriti suvekuudel. Ehkki suured rahesajud, tugevad tormi-iihid ning keeristormid leiavad sageli kajastamist nii kohalikus kui üleriigilises ajakirjanduses, puudub juba aastakümneid koordineeritud süsteem äikse, ohtlike nähtuste ja nende tekitatud kahjustuste kohta info kogumiseks. Selline info on aga vajalik, hindamaks äiksenähtuste esinemissagedust ja nende tekitatud kahjustuste ulatust erinevates riigi piirkondades. Kokkuvõttes võib see olla abiks ekstreemsete nähtuste detailsemale uurimisele ning täpsemale prognoosimisele tulevikus.

Seepärast on Tartu Ülikooli geograafiainstituudi tudeng Sven-Erik Enno koostöös TÜ Geograafia Instituudiga algatanud uue üleriigilisi äiksevaatluste projekti, kus on oodatud osalema kõik ilma- ja loodushuvilised sõltumata vanusest ning tegevusalast. Vaatlustega liitujate ülesandeks on äikeste ja nendega kaasnevate ohtlike nähtuste ning kahjustuste registreerimine oma kodukohas.

Vaatlejatel ei eeldata eelnevat ilmavaatluskogemust või põhjalikke teadmisi äikesest, oluline on vaid huvi ja valmisolek lihtsamat sorti loodushuviliste teostamiseks. Kõik projektis osalejad saavad eesti keelsed vaatluslehed ning juhendi, mis kirjeldab täpselt, mida ja kuidas vaadelda ning kuhu andmed märkida. Vastavalt

võimalustele võib piirduda väiksema arvu oluliste vaatlustega või viia läbi ka detailsemaid lisavaatlusi. Seejuures kõige olulisemate vaatluste teostamiseks pole vaja mingeid instrumente peale tavalise kella äikse alguse- ja lõpuaegade määramiseks. Ideaalis peaks kõik vaatlused olema teostatud samas kohas (vaatleja kodukohas), kuid see pole hädavajalik, näiteks suvel nii linna- kui maakodus viibivad inimesed võivad vaadelda vaheldumisi mõlemas. Osaleda võivad ka need huvilised, kel pole võimalik kogu suve vaatlusi läbi viia, sel juhul märgitakse vastavale lehele kuupäevad, mille kohta andmed puuduvad. Kogutud andmeid võivad vaatlejad saata vastavalt võimalusele tavaposti või e-mailiga, pärast igat äikest, iga kuu lõpus või kogu suve andmed sügisel korraga.

Äiksevaatluste teostamine annab igale loodushuvilistele võimaluse osaleda teaduslikult olulise ja vajaliku info kogumises ning saada samal ajal ka lihtsamat sorti loodushuviliste teostamise kogemus. Kuna äike pole meil isegi suvel igapäevane nähtus ning vaatlusmetoodika on võimalikult lihtne, ei tohiks vaatlustes osalemine muutuda liialt aega nõudvaks või koormavaks. Kõik, kes soovivad äiksevaatlustes osaleda, saavad oma nõusolekust teatada 15. märtsini 2006 aadressil Sven-Erik Enno, Tartu Ülikooli Geograafia Instituut, Vanemuise 46-326, Tartu, 51014 või e-mailiga aadressil seenno@ut.ee. Internetis saab loodava vaatlusvõrgu kohta infot ka aadressilt <http://zone.ee/funnelcloud/aiksevaatlus.htm>.

Ootame aktiivset osavõttu nii täiskasvanute kui kooliõpilaste seas!

UULA HUVIKESKUSES

Airi Mahla, Uula Huvikeskuse juhataja

Taimikasvatuse ja aiakujunduse koolitus

18. veebruaril 2006. a algab Uula huvikeskuses **Täiskasvanute huvi- ja täiendõpe taimikasvatuse ja aiakujunduse alal**. Õppetöö toimub teemapäevadena III etapis, mille sees on teemaseminarid, vaatlused, materjalide kogumised ja praktiline töö.

I etapp: veebruar – aprill

- Uuemad lillesordid ja liigid, kasutamine amplites ja kasvatamine
- Püsililled, kiviktaimlad
- Viljapuude lõikamine pealt. Aia planeerimise põhialused.
- Köögiviljad. Maitsetaimede aed.

II etapp: juuni – juuli

- Ekskursioon huvitavatesse aedadesse
- Kuivseade materjalid ja nende kogumine (ühine väljasõit).

III etapp: september– detsember

- Kokkuvõtte kevad-suvisest õppusest, tulemuste hindamine
- Aiasaaduste näitus
- Roosid. Rodod
- Kuivseaded. Praktiline töö
- Jõulud aias ja toas. Valgus aias.

Õppepäevi aitab läbi viia:

Laine Paimla, OÜ Aed ja Muru

Lektor Siivi Raju, OÜ Siivi Lilleaed (taimikasvatus, aiakujundus)

Lektor Jaak Tomson (viljapuude lõikamine)

Esimene õppepäev toimub 18. veebruaril kell 12.00 – 16.00

Päevakava: Lektor: Siivi Raju

12.00 - 13.30 õpe (uuemad lillesordid ja nende kasvatamine)

13.30 - 14.00 kohvipaus

14.00 - 16.00 õpe

Taimikasvatuse ja aiakujunduse koolitust toetab Hasartmängumaksu Nõukogu.

Kõik huvilised oodatud!

Info ja õppepäevadel osalemise registreerimine e-mailil: airi@puhja.ee

või telefonidel 76904718; 7451737.

Osalustasu iga õppepäeva kohta eraldi 10 krooni.

Airi Mahla, Rämси külaselts

PUHJA VALLAVALITSUS

võtab tööle vabanenud kohale valla ajalehe toimetaja.

Kandidaadilt eeldame:

- head suhtlemisoskust ja koostöövalmidust,
- head suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust,
- arvuti kasutamise oskust.

Avaldus, motivatsioonikiri, haridust tõendavate dokumentide koopiad ja CV saata hiljemalt 27. veebruariks 2006 Puhja Vallavalitsusele aadressil Reku tee 3, Puhja 61301.

Veebruarikuu sünnipäevalapsed

95	HILDA PARV	19.02	Ulila alevikust
94	ALMA-JOHANNA KRIISA	15.02	Puhja alevikust
91	ELFRIEDE JÄNES	07.02	Puhja alevikust
85	ALEKSANDRA TIMOFEJEVA	21.02	Ulila alevikust
84	ANITA REEBEN	08.02	Võsivere külast
82	ARNO SÜTT	09.02	Puhja alevikust
81	JAAK NAARITS	10.02	Puhja alevikust
81	JULIANA PERSIDSKAJA	19.02	Ulila alevikust
75	ALEKSEI JEŽOV	23.02	Ulila alevikust
75	ÕIE KÄIRO	23.02	Puhja alevikust
75	KALJO MÄRTSON	23.02	Puhja alevikust
75	JUTA KALJO	25.02	Puhja alevikust
70	SIRJE-MALL NILSON	12.02	Mõisanurme külast
70	ÜLO KRIISA	16.02	Teilma külast
70	EDA KALISTE	24.02	Järvaküla külast

PUHJA VALLAVALITSUS kuulutab välja avaliku otsingu

MAJANDUSNÕUNIKU

ametikohale, kes vastutab ka ehitus- ja planeerimistegevuse eest vallas.

Kandidaadilt eeldame:

- vastavust kohaliku omavalitsuse ametnikule esitatavatele nõuetele,
- ehitusalast ettevalmistust,
- varasemat töökogemust juhtimise ja ehituse valdkonnas,
- head suhtlemisoskust ja koostöövalmidust,
- head suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust,
- head arvuti kasutamise oskust,
- isikliku sõiduauto olemasolu.

Kasuks tuleb:

- ehitust ja projekteerimist ning riigihankeid reguleerivate õigusaktide hea tundmine,
- hangete (ka riigihangete) läbiviimise kogemus,
- projektitaotluste kirjutamise oskus,
- projektijuhtimise kogemus,
- võõrkeelte oskus.

Avaldus, motivatsioonikiri, haridust tõendavate dokumentide

koopiad ja CV saata hiljemalt 27. veebruariks 2006 Puhja Vallavalitsusele aadressil Reku tee 3, Puhja 61301

SELTSIMAJA ANNAB TEADA

Neljapäeval, 23. veebruaril kell 18.00
Tiitlite "AASTA INIMENE 2005"
üleandmine ja vabariigi aastapäeva KONTSEERT
Esineb ansambel "UR2KAM"
Markkus Leppoja juhendamisel.
Tasuta.

Laupäeval, 11. märtsil kell 19.00
naisrahvatantsurühm "RUKKILILL" - 25
Olete oodatud sünnipäevakontserdile!
Tasuta.

Pühapäeval, 12. märtsil kell 12
Konguta rahvamajas
MEMME- TAADI LUSTIPIDU
Osalevad "Sügisööied"

14. - 16. märts
laste ja noorte balletitrupp
"SINILIND" RINGREISIL
etendusega "Mängime "Helisevat muusikat!"
Tartu-, Viljandi- ja Pärnumaal.

Neljapäeval, 23. märtsil kell 18.30
Puhja MNS-i JUTUTUBA
Külas ajakirja "Pere ja Kodu"
peatoimetaja Tiia Kõnnussaar.
Mitteseltsiliikmetele osavõtutasu 10.- kr.

Ostan 2-3-toalise korteri Puhjas.
Tel 5291558 Lembit

Sünnid

KARLA METS 15.01.2006

Emä Karoly Kaljuvee

Isa Anti Mets

MÄLESTAME

Senta-Johanna Vaher
27.12.1924 – 04.02.2006

PUHJA VALLA LEHT

VÄLJAANDJA PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

61301 TARTUMAA; TEL. 730 0641

E-POST: TOIMETAJA@PUHJA.EE

TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS

TRÜKIARV: 1050